

KOBIETA
W ZWIERCIADLE JĘZYKA I KULTURY

U N I W E R S Y T E T   S Z C Z E C I Ń S K I

KOBIETA
W ZWIERCIADLE JĘZYKA I KULTURY

Pod redakcją
Ałły Archangielskiej i Mirosławy Hordy

Szczecin 2017

Recenzja

Dennis Scheller-Boltz

Redakcja techniczna i korekta

Ała Archangielska, Mirosława Hordy

Skład

Mirosława Hordy

Korekta tekstów w języku angielskim

Monika Czyż-Figas

Fotografia na okładce: Frank Markham Skipworth, *The Mirror*, 1911

obraz olejny

Źródło: Wikimedia Commons

Publikacja wydana pod patronatem Komisji Frazeologicznej

przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów

z materiałów przygotowanych przez Wydział Filologiczny Uniwersytetu

Szczecińskiego

© Copyright by Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2017

ISBN 978-83-7972-170-2

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego

Wydanie I. Ark. wyd. 24. Ark. druk. 38. Format A5

Księga dedykowana
prof. dr. hab. Michaiłowi Aleksiejence
z okazji jubileuszu 75. urodzin

SPIS TREŚCI

Mirosława Hordy, *Jej imię znaczy życie.*

Z okazji jubileuszu Profesora Michała Aleksiejenki / 11

Rozdział I

Obraz kobiety we frazeologii i paremiologii

Харри Вальтер, Валерий Мокиенко, Женщина в русских и немецких сравнениях / 21

Стефка Георгиева, Образ женщины во фразеологии (на материале русского и болгарского языков) / 39

Алла Архангельська, Жінка у «чоловічому дзеркалі» слов'янських мов і культур / 53

Jolanta Ignatowicz-Skowrońska, Związki frazeologiczne z komponentem *dama* w słownikach i tekstach / 105

Rozdział II

Imiona i nazwy kobiet jako jednostki języka i kultury

Светлана Шудежкова, Сверхсловные именованія женщин в древнейших славянских текстах / 129

Ingeborg Ohnheiser, Женщины и имена (на материале романа «Доктор Живаго» и его переводов на польский и немецкий языки) / 143

Інна Плотницька, Назви жіночого роду в управлінській сфері / 167

Галина Біловус, Фемінітиви в українських мовознавчих дослідженнях
XXI століття / 181

Rozdział III

Kobieta jako strażniczka rodu, kultury duchowej i spuścizny narodowej

Тацяна Валодзіна, *Божая маці Ісуса раджала і мукі не знала...*:
беларускія замовы на лёгкія роды / 199

Надія Ігнатів, Досвід трагічних подій ХХ століття очима і серцем жінки
(на матеріалі документальної прози Світлани Алексієвич) / 225

Оксана Козлова, Женщина как субъект сохранения и воспроизводства
культурных ценностей / 245

Нина Б. Мечковская, Белорусско-русское двуязычие и роль женщин
в истории белорусского национального возрождения ХХ века / 255

Rozdział IV

Społeczne konstrukcje obrazu kobiety. Aspekt komunikacyjno-pragmatyczny

Татьяна Космеда, *Боже, боже, що та баба може! Бабий ум лучше всяких дум!*
Do babu po porady! или Кто такой БАБА? / 295

Mirosława Hordy, Kobieta jako obiekt uwodzenia / 319

Ewa Rajewska, Modne dziewczęta z tamtych lat – analiza komunikacyjno-
językowa magazynu „Świat Mody” w latach siedemdziesiątych dwudziestego
wieku / 345

Roman Gawarkiewicz, Polacy i Rosjanie. Dialog w atmosferze kobiecej empatii
czy męskiego współzawodnictwa? / 363

Олена Левченко, Гендерна специфіка жестової комунікації
(на матеріалі сучасного українського художнього дискурсу) / 389

Rozdział V

Obrazy kobiety w perspektywie historycznej i literackiej

Dorota Kozaryn, Obraz kobiety w *Kronice, to jest historii wszytkiego świata*
Marcina Bielskiego / 423

Marzanna Kuczyńska, Strategie opisu kobiet w relacjach podróżników po
imperium otomańskim / 447

Klaudia Koczur-Lejk, O urodzie kobiety w wiekach dawnych
(na materiale czeskiej literatury parenetycznej XVI i XVII stulecia) / 465

Луиза Байрамова, Флёр Гилемшин, Образ славянской и восточной
женщины в художественной и исторической литературе / 479

Anna Horniatko-Szumilowicz, Майстерність змалювання жіночих постатей
у новелістиці Василя Ткачука / 499

Beata Kędzia-Klebeko, Kobieta w pamięci literatury obozowej według Charlotte
Delbo / 519

Skróty / 533

Bibliografia / 537

Słowniki / 573

Indeks nazwisk / 577

Noty o autorach / 587

Summary / 597